چرا باید فراتر از مساله وام سازمان بورس به ابعاد ساختاری ماجرا هم توجه کرد؟

بورس تسهیلات ویژه

انتشار خبر اعطای وام ۹۱ هزار میلیارد تومانی به کارمندان بانک‌ها طی سال ۱۴۰۲ و سپس انتشار خبر اعطای وام ۱۰ میلیارد تومانی به مدیران سازمان بورس در روزهای اخیر حسابی سروصدا کرده است. همچنین روز گذشته اخبار غیررسمی از اعطای وام‌های ۴ درصدی به ۱۰ مدیر شرکت ملی مس حکایت داشت که صحت آن هنوز تایید نشده است. واکنش‌های افکار عمومی به این وام‌ها موجب شده مجلس در اولین اقدام خود، آیین‌نامه وام کارکنان بانک‌ها را برای اصلاح به کمیسیون اصل ۹۰ بفرستد. به نظر می‌رسد برای فهم اصل موضوع باید از اسم و عنوان این دستگاه‌ها بگذریم؛ چراکه این وام‌ها صرفا «نوکِ کوه یخی» از امتیازات و رانت‌های دستگاه‌های دولتی و عمومی بوده که بخش اعظم آن، زیر آب است. نگاهی به ابعاد کلان ماجرا نشان می‌دهد موضوع فقط در تخصیص وام‌های کم‌بهره چندصد میلیونی نیست. وام ویژه، بیمه درمانی ویژه، استخر ویژه، مراکز اقامتی ویژه، دریافت خودروی بدون نوبت، مجوزهای خاص، رانت اطلاعاتی از پروژه‌های شهری، طرح‌های جامع و تفصیلی شهرها و ده‌ها موضوع دیگر رانت‌هایی‌اند که موجب شده مدیران دولتی، عمومی و بخش شبه‌دولتی یک سفره جداگانه از مردم (به تعبیر رئیس‌جمهور دولت چهاردهم) پهن کنند. بیراه نیست که طی چندین دهه اخیر جوانان زیادی در کشورمان بر سر تصاحب مشاغل دولتی، بخش عمومی و شبه‌دولتی سر و دست می‌شکنند.

سفره مسئولان با سفره مردم یکی نیست

در آیات قرآنی، روایات و احادیث از رانت، ویژه‌خواری و انحصارطلبی در کنار مواردی همچون ربا به‌عنوان مهم‌ترین موانع اقتصاد سالم و قوام‌بخش نام برده شده است؛ چراکه این امور اجازه نمی‌دهد تا ثروت به شکل سالم در دست عموم مردم به گردش درآید. علم اقتصاد نیز می‌گوید هرگونه اعطای رانت، منشأ و ریشه مشکلات اقتصادی از تورم گرفته تا نابرابری است. به تعویق انداختن اصلاحات اقتصادی به‌واسطه مقاومت ذی‌نفعان، درگیر شدن جامعه با تورم‌های بالا، تشدید شکاف طبقاتی، طغیان فساد اداری و درنهایت ناکارآمدی ازجمله مواردی است که می‌توان گفت ریشه بخشی از آنها در اعطای رانت‌های مختلف نهفته است. تبعیض و شکاف طبقاتی ازجمله اولین ترکش‌های رانت و ویژه‌خواری است. اثر خطرناک دیگر ویژه‌خواری عدم درک درست و دقیق مسئولان از وضعیت کف جامعه است. به عبارتی زمانی که کشور طی چندین سال تورم‌های بالای ۴۰ درصد را تجربه می‌کند اعطای هرگونه وام ویژه، تسهیلات مالی و غیرمالی ویژه، بیمه ویژه، استخر ویژه، استفاده از مراکز اقامتی ویژه و هرگونه رانت باعث می‌شود مسئولان دولتی منتفع از تورم، منتفع از جهش ارز، جهش قیمت مسکن و منتفع از تورم دارایی‌ها شوند؛ چراکه به‌واسطه دسترسی به منابع مالی، آنها می‌توانند در شرایط تورمی با این منابع اقدام به سرمایه‌گذاری کرده و سود کسب کنند. این موضوع باعث می‌شود بسیاری از مسئولان و مدیران کشوری اولا دچار تعارض منافع شده (تعارض منافع ناشی از تورم خوب) و ثانیا بهبود شرایط اقتصادی فردی این افراد باعث خواهد شد آنان نتوانند وضعیت نامطلوب معیشتی مردم را درک کنند. این موضوع در مناظره‌های انتخابات ریاست جمهوری نیز محل بحث و گفت‌وگوی نامزدهای انتخاباتی بود. ازجمله این افراد که معتقد بود باید سفره‌های دوگانه برچیده شود، شخص مسعود پزشکیان، رئیس جمهور دولت چهاردهم است. ۲۱ خرداد ۱۴۰۳ مسعود پزشکیان کاندیدای انتخابات ریاست جمهوری با بیان اینکه ما برای عده‌ای مدارسی را ایجاد کرده‌ایم که با هزینه‌های سرسام‌آور اداره می‌شود و کسانی که وارد دانشگاه‌های دولتی می‌شوند نیز از این مدارس هستند، می‌گوید: «باید مسئولان بر سر سفره‌ای بنشینند که مردم نشسته‌اند؛ اگر این کار را انجام دهیم مردم می‌توانند به ما اعتماد کنند اما اگر این کار را نکنیم ضریب‌ها صرفا عددهایی است که نوشته شده و محقق نمی‌شود و درنهایت نیز تقصیر را نمی‌پذیریم و به گردن آمریکا می‌اندازیم.» ۳۱ خرداد ۱۴۰۳ مسعود پزشکیان بار دیگر با تاکید بر اینکه باید سفره‌های دوگانه برچیده شود، می‌گوید: «حال چرا این قانون (سیاست‌های کلی نظام) اجرا نمی‌شود چون دولت و مجلس و قوه قضائیه سفره دیگری دارند و سفره‌شان را از مردم جدا کرده‌اند. نمی‌توانیم قانونی را که نوشتیم اجرا نکنیم اما بگوییم برنامه داریم. مشکل، خودمان هستیم که سر سفره‌ای که برای مردم پهن کرده‌ایم نمی‌نشینیم. مردم ببینند بنده در همان صفی ایستاده‌ام که آنها ایستاده‌اند، قطع به یقین صدایشان درنمی‌آید ولی وقتی حرف قشنگ بزنم ولی در آن صف نایستم مردم صدایشان درمی‌آید. مردم هم درد و رنج می‌کشند. تا زمانی که من سر همان سفره‌ای که برای مردم پهن کرده‌ام ننشینم چیزی درست نمی‌شود، زمانی که ما سر سفره مردم بشینیم درد آنها را می‌فهمیم.»

ویژه‌خواری از خودرو، وام تا تفریحات لاکچری

واقعیت این است که افشای اطلاعات تسهیلات اعطایی بانک‌ها به کارمندان خود و افشای تسهیلات اعطایی شرکت بورس به اعضای هیات‌مدیره خود صرفا «نوکِ کوه یخی» است که بخش اعظم آن زیر آب قرار دارد. به عبارتی، تسهیلات دریافتی این دو نهاد نسبتا شفاف درحالی رسانه‌ای شده که بسیاری از شرکت‌های دولتی و حاکمیتی و شبه‌دولتی طرح‌های مختلفی برای حمایت مالی از مدیران و کارکنان خود دارند. برای نمونه، در سال‌های اخیر بسیاری از شرکت‌های دولتی و حاکمیتی و شبه‌دولتی که حساب سپرده در نزد بانک‌ها دارند با میانگین مانده سپرده خود نزد بانک‌ها درخواست اعطای تسهیلات به کارکنان خود کرده‌اند که با موافقت بانک‌ها نیز روبه‌رو شده و براساس قوانین جاری کشور نیز این موضوع امری عادی و پذیرفته شده است. برای نمونه، در ۱۰ شهریور ۱۴۰۳ دیوان محاسبات اعلام کرد: «۹ دستگاه اجرایی در سال ۱۴۰۲ حقوق کارکنان خود را بیش از ۲۰ درصد ضریب سالانه افزایش دادند. همچنین دیوان محاسبات می‌گوید شهرداری تهران و صندوق بازنشستگی صنعت نفت نیز مستنداتی درخصوص ضریب افزایش حقوق کارکنان خود به بازوی نظارتی و حسابرسی مجلس شورای اسلامی ارائه نکرده‌اند.» موارد زیادی شبیه به این خبر وجود دارد. برای مثال، ۱۶ بهمن ماه ۱۴۰۱ رسانه‌ها خبر دادند که شرکت کرمان خودرو چندین دستگاه ماشین جک s5 را با قیمت پایین‌تر از کارخانه خارج از نوبت و بدون قرعه‌کشی و البته با اقساط بلندمدت به کارکنان سازمان حج و زیارت می‌دهد. در همان زمان نیز صداوسیما خبر داد دریافت بدون نوبت خودرو فقط به این دستگاه ختم نمی‌شود و تعداد متقاضیان بالاست. ۱۶ اردیبهشت سال ۱۴۰۲ درحالی‌که هنوز جوهر انتشار خبر دریافت خودروی شاسی‌بلند توسط برخی از نمایندگان مجلس خشک نشده بود. احسان ارکانی، نماینده مردم نیشابور در مجلس درخصوص اهدای خودروی بدون نوبت و حواله‌ای به برخی از دستگاه‌های دولتی گفت: «اسناد و مدارکی به دست ما رسیده که حاکی است ۱۰ دستگاه دولتی و عمومی، خودروهای خارج از نوبت (شاسی‌بلند) و خودروهایی با حواله‌های ارزان‌قیمت دریافت کرده‌اند.» دبیر کمیته تحقیق و تفحص از نهاد ریاست جمهوری گفت: «یک بسته فروش ویژه برای افراد معرفی‌شده از وزارتخانه‌های مختلف توسط این خودروساز اختصاص یافته که اسامی این سازمان‌ها و وزارتخانه‌ها در اختیار ما قرار گرفته است.» کار به جایی رسید که مدیرعامل ایران خودرو با بالاگرفتن انتقادها از تخصیص‌های بدون نوبت خودروسازان گفت: «اگر اختصاص خودرو به سازمان‌ها تخلف است چرا سازمان صداوسیما نامه زده و درخواست خودرو کرده است.» البته صداوسیما در همان زمان در جوابیه‌ای ضمن انکار موضوع از آن به‌عنوان «ادعای تکراری و کذب» نام برد. اما بخش سوم ویژه‌خواری‌ها در دستگاه‌های دولتی و نهادهای شبه‌دولتی موضوع اختصاص مراکز رفاهی، تفریحی و اقامتی با نرخ‌های بسیار ناچیز و تقریبا رایگان به مدیران و مسئولان و کارکنان این دستگاه‌هاست. اختصاص مراکز اقامتی به کارکنان دستگاه‌های دولتی و حاکمیتی به قدری حائز اهمیت است که براساس ۲۶ فروردین ۱۴۰۱ مهران حسنی، معاون گردشگری مازندران می‌گوید تاکنون حدود ۲۴ هزار تخت اقامتی متعلق به نهادها و دستگاه‌های دولتی در مازندران شناسایی شده است. اما اداره مراکز اقامتی از سوی دستگاه‌ها از چند جنبه حائز اهمیت است. اول اینکه درحالی‌که طبق ماده ۲۳ قانون مدیریت خدمات کشوری، ایجاد و اداره هرگونه مهمانسرا، زائرسرا، مجتمع مسکونی، رفاهی، واحدهای درمانی و آموزشی، فضاهای ورزشی، تفریحی و نظایر آن توسط دستگاه‌های اجرایی ممنوع بوده، اما بخش دولتی، عمومی و شبه‌دولتی بیشترین تلاش را برای ایجاد مراکز اقامتی و رفاهی صرف کرده و برای بهره‌مندی کارکنان و مدیران خود از این امکانات اقامتی و رفاهی یارانه نیز می‌دهند. دوم اینکه، اغلب این مراکز به دلیل تخصیص یارانه‌های سنگین و تخفیف‌های گسترده زیان‌ده‌اند. برای مثال، شرکت رفاه گستر تامین اجتماعی که مسئولیت اداره ۳۰ واحد اقامتی، هتل و رستوران سازمان تامین اجتماعی را در دست دارد، از ۲۹ مرکز رفاهی- اقامتی این گروه در سال ۱۴۰۱ (آخرین صورت مالی)، تعداد ۲۱ مرکز اقامتی- رفاهی زیان‌ده بوده‌اند. همچنین در میان مراکز سودده نیز سوددهی برخی از مراکز بسیار قابل تامل و شبیه طنز بوده است، به‌طوری‌که درآمد عملیاتی ۱۱ مورد از این مراکز در همان سال روزانه بین ۵۰۰ هزار تومان تا چهار میلیون تومان بوده است. مساله فقط زیان‌سازی این مراکز نیست که البته آن هم از منابع عمومی جبران می‌شود، بلکه تبعات وحشتناکی است که این ویژه‌خواری با تبعیض و شکاف طبقاتی در سطح جامعه از خود بر جای می‌گذارد. اثری که به‌شدت مخرب‌تر نسبت به زیان مالی است.

بخشش از جیب مردم یا جیب بانک و بورس؟

یکی از موضوعاتی که بانک‌ها مطرح می‌کنند و البته در جوابیه مجید عشقی، رئیس سازمان بورس نیز به آن اشاره شده این است که این وام‌ها از منابع خود بانک یا در جوابیه مجید عشقی از منابع شرکت بورس پرداخته شده و از منابع عمومی نیست. در همین زمینه پویا ناظران، اقتصاددان با تکیه بر این نکته که پرداخت تسهیلات ارزان‌قیمت و قرض‌الحسنه به کارکنان بانک‌ها در هر حالتی که باشد چه از منابع بانک و چه از منابع قرض‌الحسنه، محل اشکال است، می‌گوید اگر پرداخت این تسهیلات از منابع بانک باشد به معنی زیرسوال بردن فلسفه وجودی منابع بانکی است. زیرا «منابع بانک» نقش سپر محافظ سپرده‌گذار را دارند و اعطای تسهیلات از محل سرمایه بانک اگرچه موجب رضایت دریافت‌کنندگان و عزیزشدن اعطاکنندگان می‌شود، اما نتیجه‌ای جز افزودن به ریسک بانک‌ها ندارد. براین اساس، مسئولیت مدیران بانک، مدیریت بهینه و عاقلانه سرمایه بانک است تا درمواقع بحران و در برخورد با تلاطمات اقتصادی از حق سپرده‌گذاران دفاع کرده و سپرده‌گذاران نیز حق آن را دارند تا از عملکرد مدیریت در نظارت بر پرتفوی سرمایه‌ای بانک اطمینان داشته باشند.

اما اگر این وام‌ها از سپرده‌های ریالی و ارزی ارزان‌قیمت نیز باشد، اعطای تسهیلات بانکی به مدیران و کارکنان از محل منابع قرض‌الحسنه، با روح این وجوه ناسازگار است؛ چراکه براساس نیت و قصد سپرده‌گذاران این منابع دراختیار بانک است تا در مسیر درست و خداپسندانه و رفع احتیاجات ضروری متقاضیان هزینه شود اما اعطای تسهیلات ارزان‌قیمت و بلندمدت به کارکنان و مدیران خود بانک علاوه بر ایجاد انحراف در گیرندگان و نیازمندان اصلی تسهیلات به افزایش شکاف‌های اجتماعی به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم دامن می‌زند. در سویی دیگر، اغلب فعالان بازار سرمایه و اعضای جدید شورای عالی بورس و همچنین عبدالناصر همتی وزیر اقتصاد نیز اعلام کرده‌اند که این موضوع تخلف است.

عاشقان ساختمان‌های لاکچری

در خصوص اینکه ادعا شد دریافت تسهیلات از سوی مدیران عالی سازمان بورس فقط «نوکِ کوه یخی» است، شاید بیراه نباشد که به موضوع «گران اداره شدن» بسیاری از دستگاه‌های دولتی و عمومی اشاره کنیم که آن هم یکی از مصادیق هدررفت بیت‌المال و ازجمله مصادیق تبعیض بین دولتی‌ها و بخش خصوصی است. در ادامه به برخی از نمونه‌های قابل تامل در این زمینه اشاره می‌شود. برای مثال، شرکت بورس کالاکه در بهمن سال ۱۳۸۸ وارد ساختمان جدید خود شده بود، آن‌طور که در صورت مالی‌اش شفاف‌سازی کرده، از سه سال پیش با خرید زمین اقدام به ساخت یک واحد ساختمان جدید دیگر کرده است. براساس این گزارش، بدون در نظر گرفتن هزینه خرید این زمین این شرکت تا خردادماه امسال بیش از ۱۰۰۰ میلیارد تومان برای ساختمان جدیدش هزینه کرده. از جمله اطلاعات قابل‌تامل اینکه فقط اجرای نمای این ساختمان حدود ۱۸۷ میلیارد تومان هزینه داشته. این ساختمان به مساحت تقریبی زیربنای اولیه ۳۷ هزار مترمربع و شامل ۲۲ طبقه (۸ طبقه زیرزمین و همکف و ۱۴ طبقه روی زمین) است. این موضوع فقط منحصر به بورس کالا نمانده و سازمان بورس نیز در سال‌های اخیر به یک ساختمان ۲۸ طبقه (پروژه امید ۲ واقع در خیابان مطهری تهران) کوچ کرده که زیربنای آن حدود ۵۲۰۰۰ مترمربع است. اینکه یک ساختمان ۲۸ طبقه چه کارایی برای سازمان بورس دارد؛ موضوع بدون پاسخ است. اتاق‌های بازرگانی در استان‌های مختلف نیز ازجمله دیگر نهادهایی هستند که به گواهی اعضای منتقد این نهاد، ازجمله سازندگان ساختمان‌های شیک و لاکچری به‌عنوان ساختمان اداری بوده‌اند.

چرا پیش‌نویس سند تنظیم‌گری ارزهای دیجیتال مهم است؟

معاملات ارز دیجیتال ایرانی‌ها روزانه ۱٫۸ همت

فاطمه سادات مرتضوی- غزل غفاریان

در روزهای اخیر، معاون فناوری‌های نوین بانک مرکزی اعلام کرد که پیش‌نویس سند تنظیم‌گری حوزه رمزپول‌ها به زودی با نظر کارشناسان تدوین شده و منتشر می‌شود. باتوجه به پیچیدگی‌های متعدد حوزه ارزهای دیجیتال و ساماندهی این حوزه، بیش از پیش لزوم تدوین سیاست‌های نظارتی احساس می‌شود. گزارش‌های چندین نهاد بخش خصوصی فعال در ارز دیجیتال نشان می‌دهد گردش مالی روزانه معاملات ارزهای دیجیتال طی سال ۱۴۰۲ در کشورمان به بیش از ۱۸۰۰ میلیارد تومان می‌رسد. برای فهم بزرگی این عدد کافی است بدانیم طبق گزارش مرکز آمار ایران مجموع ارزش سالانه سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در حوزه استخراج معادن طی سال ۱۴۰۱ فقط ۱۳ هزار و چهارصد میلیارد تومان بوده است، به این معنی که کل سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در استخراج معادن طی سال ۱۴۰۱ به اندازه هشت روز معاملات ارزهای دیجیتال بوده است؛ منابعی که (معاملات ارزهای دیجیتال) نه تنها هیچ عایدی مولدی برای کشور ندارد، بلکه با مخاطرات گسترده‌ای که در پی دارد، لزوم سیاستگذاری در این حوزه را دوچندان کرده است.

ارز دیجیتال در ایران؛ هر روز داغ‌تر از دیروز

وقتی ساتوشی ناکاتامو، خالق بیت‌کوین، برای اولین‌بار ۱۰ بیت‌کوین را برای یکی از برنامه‌نویسان فرستاد تا آنها را استخراج کند، شاید تصور چنین روزی را نمی‌کرد که سال‌ها بعد، خرید‌وفروش ارزهای دیجیتال به اولین گزینه سرمایه‌گذاران خرد و کلان برای حفظ ارزش دارایی و حتی سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت تبدیل شود و رمزارزها بتوانند انقلابی در اقتصاد پولی سنتی کشورها، ازجمله ایران به پا کنند. «ارز دیجیتال» دیگر واژه‌ای غریب بین عموم مردم ایران محسوب نمی‌شود و حالا جامعه‌ای چندین میلیون نفری از افراد درگیر با این فضا شکل گرفته است. نقطه اوج فراگیری ارزهای دیجیتال بین ایرانی‌ها را می‌توان سال ۲۰۲۰ دانست از آنجایی که سرچشمه این اشتیاق به سرمایه‌گذاری در سال ۲۰۱۷ با رشد ناگهانی ارزش بیت‌کوین بود اما همه‌گیری کرونا کار را یک سره کرد و باعث شدی مردم با شیب تندتری به سرمایه‌گذاری در بازارهای خارجی روی آورند؛ تا جایی که تا به امروز نزدیک به حداقل ۲۳ میلیون نفر از مردم کشورمان، در پلتفرم ارزهای دیجیتال سرمایه گذاری کرده‌اند و ایران پس از امارات در رده دوم نرخ مالکیت ارزهای دیجیتال قرار گرفته است.

محبوب ایرانیان قاتل تولید است

آمارهای حاصل از منابع مختلف مانند انجمن بلاک چین ایران نشان‌دهنده فعالیت بیش از ۲۰۰ کسب‌وکار در حال حاضر در بستر ارزهای دیجیتال است. طبق آمارهای مجموعه Triple-A ایران به همراه امارات متحده عربی، ویتنام، عربستان و سنگاپور ۵ کشور برتر از نظر سهم جمعیت مالک ارزهای دیجیتال در جهان هستند؛ به این معنا که درصد بیشتری از جمعیت مردم این ۵ کشور در مقایسه با سایر کشورها، ارز دیجیتال در اختیار دارند. همچنین منابع دیگر اینچنین از روند فراگیری ارزدیجتال در ایران می‌گویند که ایرانیان، پس از کاربران آمریکایی، چینی، هندی، ژاپنی و کره‌ای در رده ششم علاقه‌مندان به این حوزه به شمار می‌آیند که این آمار نسبت به توسعه کشورهای نام‌برده، یک آمار چشمگیر برای ایران است. آمارهای داخلی و بین‌المللی نشان می‌دهد بازار سرمایه ایران در سال‌های اخیر یک رقیب سرسخت پیدا کرده، به طوری که خصوصا در سه سال اخیر معاملات ارز دیجیتال در داخل کشور، در حال پیشی گرفتن از بازار بورس ایران است. محبوبیت رمزارزها در ایران آن هم با شرایط اقتصادی که بر هیچ‌کس پوشیده نیست هر روز این سوال را در ذهن مردم پررنگ‌تر می‌کند که آیا رمزارزها جایگزین بورس ایران می‌شوند؟

البته که باید گفت محبوبیت ارزهای دیجیتال به مفهوم ازدست‌رفتن جایگاه بازار سرمایه در اقتصاد ایران نیست؛ اما ناگفته پیداست که در سال‌های گذشته به‌دلایل متعدد ناشی از عوامل اقتصادی، این بازار پرتقاضا نتوانسته همه سهامدارانش را راضی نگه دارد. ازجمله دلایلی که صاحبنظران اقتصادی نیز بارها بر آن تاکید کرده‌اند، وجود محدودیت‌ها در بازار بورس است؛ البته دلایل دیگری نیز وجود دارند که قبلا به آن اشاره شد.

بررسی‌های حاصل از مقایسه حجم معاملات صرافی‌های داخلی ارز دیجیتال با بورس تهران نشان می‌دهد میانگین ارزش معاملات روزانه در بورس اوراق بهادار تهران در شش‌ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۲ حوالی ۹ همت تومان بوده است. این درحالی است که بررسی معاملات روزانه ۱۰ صرافی ارز دیجیتال برتر کشور (از نظر حجم معاملات) نیز نشان می‌دهد ارزش معاملات آنها در نیمه نخست سال ۱۴۰۲ به‌طور متوسط روزانه بین ۱٫۴ تا ۱٫۸ همت بوده است.

۱٫۸ همت گردش روزانه پول در صرافی‌های ارز دیجیتال

تحلیل نمودارهای بازدهی سرمایه‌گذاری در رمزارزها در سال ۱۴۰۲ حاکی از آن است که حجم معاملات روزانه ۸ صرافی برتر کشور مجموعا ۱۸۱۴ میلیارد تومان بوده است. والکس با ۶۹۲ میلیارد تومان، به عنوان صرافی‌ای شناخته می‌شود که بیشترین حجم روزانه معاملات را در سال گذشته داشته است. پس از آن به ترتیب صرافی‌های نوبیتکس، بیت‌پین، اوام‌پی فینیکس به ترتیب با حجم معاملاتی ۴۰۴، ۲۶۴ و ۲۰۶ میلیارد تومان صرافی های برتر سال گذشته شناخته شدند.

از خطرات رمزارزها غافل نشوید!

بازار داغ رمزارزها و اعداد بسیار بالای حاکم بر گردش مالی آنها و منابع نامعلوم آن در دنیای واقعی آسیب‌های سنگینی را در پی دارد که نمی‌توان به سادگی از آن گذر کرد. از جمله اثرات واضح و آسیب‌زننده آن بر انتظارات تورمی است. نرخ تتر چند سالی است که از نرخ ارز بازار غیررسمی خط می‌گیرد و بعضا به آن خط می‌دهد. یکی دیگر از نگرانی‌های سرمایه‌گذاری در این حوزه، ریسک بالای ورشکستگی صرافی‌های بزرگ است که قطعا می‌تواند مخاطرات قضایی-امنیتی بر جای گذارد. تجمع مالباختگان کینگ‌مانی شرکت بادران تنها یکی از آنهاست. به گفته رئیس کل دادگستری استان تهران (۲۷ تیرماه ۱۴۰۳) برخی پرونده‌های ارز دیجیتال در کشور ۵۰ هزار مالباخته دارد.

مطابق با آمارهای منتشرشده از منابع قضایی کشور، در سال ۱۴۰۲ کریپتولند با ۲۸ هزار شاکی رکورددار بیشترین شکایت (۲۱۰۰ میلیارد تومان) و کینگ‌مانی با ۵۳۵۰ میلیارد تومان، رکورددار بیشترین مبلغ ادعایی در ایران بوده‌اند.

این بازار پرسود به ابزاری برای فرار مالیاتی، پولشویی و قاچاق سازمان‌یافته و حتی ابزاری برای تامین مالی گروه‌های تروریستی و معاند تبدیل می‌شود. تسهیل خروج سرمایه از دیگر آسیب‌های این حوزه است. براین اساس، نیاز به سیاست‌گذاری مدون بیش از همیشه بر آن احساس می‌شود.

وقت سر و سامان دادن ارزهای دیجیتال رسیده

کارشناسان می‌گویند اصلی‌ترین دلیل گرایش مردم ایران به ارزهای دیجیتال را می‌توان در بازار سرمایه متزلزل و ناپایدار، شرایط اقتصاد کلان و پایداری تورم بالا دانست. از طرف دیگر ارز دیجیتال به دلیل آنکه عمق کمی دارد، تلاطم بالایی دارد، به همین دلیل امنیت سرمایه را بسیار کم می‌کند و می‌تواند منابع زیادی را مورد تهدید قرار دهد و حتی به عنوان ابزاری برای خروج سرمایه به کار برده شود.

بر همین اساس در روزهای اخیر، معاون فناوری‌های نوین بانک مرکزی، خبر از تدوین پیش‌نویس قانون تنظیم‌گری حوزه ارزهای دیجیتال را داد. مهران محرمیان با تاکید بر اثرات حوزه رمزارزها بر بازار پول و ارز اظهار داشت: «قانون بانک مرکزی در همین رابطه اختیاراتی را برای تنظیم‌گری حوزه رمزپول‌ها در حیطه اختیارات قانونی به بانک مرکزی داده است. همچنین پس از سه سال، پیش‌نویس سندی مشتمل بر دامنه ورود بانک مرکزی و نقش سایر دستگاه‌ها جهت تنظیم‌گری حوزه رمزپول‌ها تدوین شده و مقرر است در ادامه، نظرات فعالان، دستگاه‌های اجرایی و خبرگان این عرصه جهت استفاده به نحو مناسب اخذ شود.»

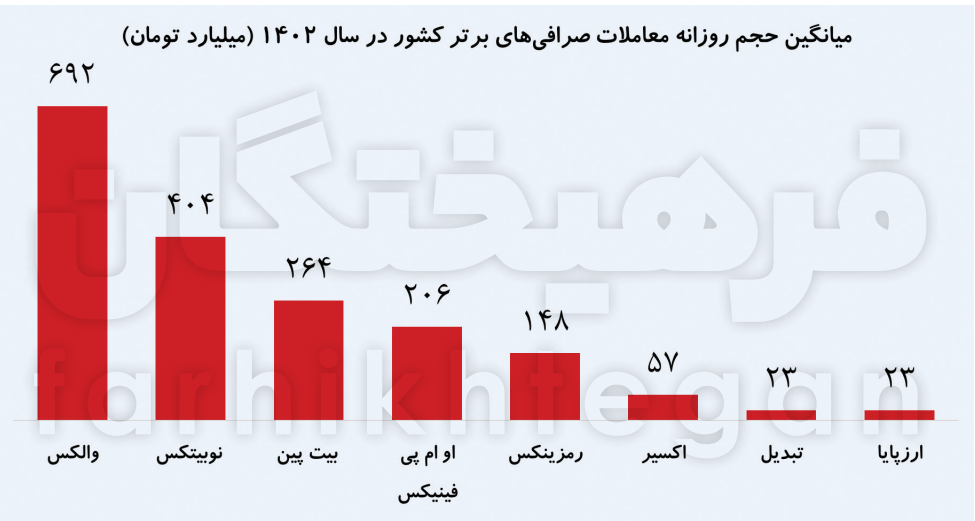

شنبه ۱۷ شهریور ۱۴۰۳
شماره ۴۲۲۲
FARHIKHTEGANDAILY.COM
FARHIKHTEGANONLINE

مدیرمسئول:
محمدامین ایمانجانی
قائم‌مقام مدیرمسئول:
مسعود فروغی
سردبیر:
محمد زعیم‌زاده
تلفن و فکس:
(۰۲۱) ۶۲۹۹۹۴۹۵
کدپستی:
۱۱۳۵۶۳۳۸۱۶
چاپ:
چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی
نشانی:
خیابان حافظ، پایین‌تر از جمهوری
روبه‌روی ساختمان بورس
ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم